

Postavke nakon instalacije

Ovdje ćemo ukratko opisati koje postupke treba napraviti nakon instalacije Holos 2 OS-a

Pri prvom podizanju računala, tj. prvom podizanju novo instaliranog Holos 2 operativnog sistema, doci ce ta na upit za lozinku i password.

Po defaultu username = root password = holobit (tj root pasword kojeg smo upisali tijekom postupka instalacije).

Kad ste to uradili pritisnite Enter i bit cete ulogirani kao root.

Kako, nam pravila struke nalazu da, se nista ne radi kao root prvo moramo kreirati usera – korisnika na sistemu.

Kad se graficko sucelje podigne trebamo kreirati (unijeti postavke za) novog usera,

Klikom u lijevi donji kut na *Start botun* pojavit ce se izbornik (meni), zatim idemo na *System Settings->Users and groups*.

Dodavanje usera

Klikom na **dodaj korisnika** pojavit ce se jos jedan prozor. U njemu popunimo sva zadana polja.

Obratite pozornost na password i ime korisnika jer ce vam ti podaci trebati, pazite da ih zapamtite i da ste ih čitko napisali.

Nakon što ste sve to uradili pritisnite **OK** botun i primjetit ce te u početnom prozoru novog - dodanog korisnika (user-a).

Postupak kreiranja novog korisnika je gotov, možete zatvoriti prozor.

*Napomena: Po defaultu novi user = kasa password = holobit

Slijedeće što možete odmah napraviti dak ste još logirani kao root je

Dodavanje autologina

Start botun->Control Center -> System Administration -> Login manager -> Convenience

Kliknete na enable auto login i ispod označite za kojeg usera želite autologin.

Zatim kliknete na password less login i označite za kojeg usera.

Slijedeće što također možete uključiti je Automatically log in again after x server crash.

Kad ste sve to uradili možete se odlogirati i logirati kao novi user.

Start botun -> Logout -> End curent session

Kad ste to uradili opet ce te se vratiti na Log in polje, tu upišite username od novog korisnika i password od novog korisnika.

Kad ste to uradili pritisnite Enter i ako ste sve ispunili kako treba logirat ce vas kao novog korisnika kojeg ste dodali.

Slijede općenite postavke za svakog korisnika

Control Center postavke

U KDE Control Centru je potrebno isključiti nepotrebne stavke jer usporavaju rad i odziv desktopa.

Klikom na Start botun otvorit ce nam se izbornik (meni), sa njega odaberemo Control Center.

Sa lijeve strane imamo dodatne izbornike (meni-je), idemo jednog po jednog.

Klikom na svaki od tih otvorit ce nam se dodatni izbornik (meni)ji.

Appearance & Themes

1.Launch feedback -> Isključiti taskbar notification, a ako se radi o novijem racunalu "Startup Indication Timeout"
postaviti na manju vrijednost npr. 10.

2.ScreenSaver : Nije dobro da ostavite screensaver u random modu jer neki od ssaver-a odlogira korisnika (BUG), zato odaberite jednog koji vam se najviše svidja.

Naš preporučeni screen saver je Banners and pictures TheMatrix

ući u njegov setup i smanjiti vrijednosti Speed skroz na minimum, a Density na 1/4

I uključiti start automaticly na 10 minuta. /ovdje postoji bug u KDE 3.4 pa se screensaver-i ne zele uključivati/

Desktop

- # 1."Behavior" -> Isključiti "Show Tooltips"
- 2."Multiple Desktops" -> Za obične usere najbolje je broj desktopa staviti na 1.
- 3."Panels" -> "Hiding" -> Uključiti "Hide Automatically".Vrijeme za AutoHide je jabolje ostaviti defaultn-o (3 sec.) .
- 4."TaskBar " -> Isključiti sve osim "Show Application Icons".
Group similar tasks -> **Never**
- 5."Window Behavior" -> Advanced -> Focus stealing prevention level -> **None**

KDE Components

- 1.Service manager ostavit samo Kmilu
- 2.Session manager on login stavitit start with empty session

Peripherals

- 1."KeyBoard" -> TurnOn (uključuje NumLock pri podizanju KDE-a)
* **NAPOMENA: Ne uključivati ovo ako se radi o laptop-u.**

Sound i Multimedia

- # 1."Sound System" -> KDE >= 3.2 Isključiti "Enable the sound system".

Ako nismo ranije sredili autologin i pswdless login mozemo to i sada napraviti.

System Administration

- 1."Login Manager" ->

Tu odma kliknemo na Administrator mode, jer ove postavke moramo raditi kao administrator i kad kliknemo pitat će nas za root lozinku. Nakon toga odaberimo Convenience.

Tu ćemo vidjeti par postavki, moramo označiti

Enable auto login (i ispod dole user kasa)

Password-less Login (i ispod označiti user kasa)

Nakon toga pritisnemo Apply i sredili smo Control Center i mozemo ga zatvoriti.

Konfiguracija Konqureror-a

Otvorimo Home , pritisnemo F9 da se isključi navigation panel (panel sa lijeve strane) , pa na izbornik (meni) view ,preview te disable preview. Kad smo ucinili idemo na izbornik (meni) settings "save view profile file management", I onda u prozoru koji se otvori pritisnut save. Zatvorimo prozor Konqureror-a.

Klipper

Klipper nam stoji u desnom donjem kutu pored sata , kliknemo na njega , pa na close , te kada nas pita "should klipper start automaticly" odgovorimo sa **No** .

Za sve poslovne aplikacije Holobit d.o.o. potrebna je rezolucija monitora od 96x96 dpi. Stoga možemo odmah istu podesiti.

Start botun->System Settings -> Display pošto se radi o sistemskoj stvari tražit će od Vas root password, unesete ga i stisnete enter otvorit će se prozor za namještanje monitora.

Kliknemo na tab Sklopovlje. Prvo odredimo vrstu zaslona kliknemo na Podešavanje i tu izaberemo zaslon koji će se koristiti na računalu.

Zatim kliknemo na podešavanje Set DPI i odredimo širinu i visinu zaslona tako da u rečenici

Trenutna razločivost dobijemo 96 po 96 točaka po inču.

Naravno da ovo ovisi u kojoj rezoluciji monitor moze raditi. Pa evo i vrijednosti koje ovdje moraju biti, obzirom na radnu rezoluciju monitora.

800 x 600 -> 270 - 204

1024 x 768 -> 302 – 230

Ove vrijednosti isto tako mozemo dodati i u fajl /etc/X11/xorg.conf u Section "Monitor"

na mjesto ispod "ModelName", a prije "HorizSync" na nacin da linija treba izgledat

DisplaySize xxx yyy

gdje vrijednosti xxx i yyy zamjenimo brojevima kako su navedeni obzirom na željenu rezoluciju monitora.

Da bi vrijednosti koje smo unijeli bile prihvaćene trebamo resetirati x-e to je najjednostavnije napraviti istovreizbornik (meni)m pritiskom na tipke Ctrl Alt i Backspace, time će se resetirati grafičko sučelje , a ako ste napravili auto i pswd less login nakon što se X-i restartaju bit ćete logirani kao user.

Sljedeće što moramo namjestiti su Servisi koje će se na računalu podizati prilikom paljenja, servisi koji su potrebni ovisno u kojem modu će računalo raditi. Prema modu korištenja mi smo napravili podjelu na tri vrste i to:

- SA standalone – samostalno računalo na kome je instaliran i program i baza podataka i nema mogućnosti dodavanja računala koja će se na njega spajati
- NS network server – server na kojemu je instaliran program i podignuta baza podataka obično se na njemu ne radi nego čuči negdje u kantunu i kupi prašinu (nema ni monitora ni miša ni tipkovnicu). U pojedinim slučajevima na istom se radi u back-officeu
- NC network client – klijent nema na sebi instaliran program već direktorij sa programom mount-a sa servera te isto tako baza na koju je zakačen je na serveru. Obično se koristi kao kasa.

Start botun->System Settings->Server settings->Services

Ako nismo logirani kao root pitat će nas za root password i tek nakon toga će nam otvoriti prozor sa listom servisa. Pored svakog servisa je mali checkbox neki su označeni a neki i nisu ako kliknemo na određeni dobit ćemo u velikom prozoru što je funkcija istog a u malom da li je vezan za neki drugi servis. Ovdje ćemo dati popis servisa koji moraju biti uključeni – ovisno o modu korištenja računala.

SA - StandAlone

- acpid
- cups
- cups-config-daemon
- cups-lpd
- haldaemon
- messagebus
- network
- postgresql
- portmap
- readahead
- readahead-early
- sshd
- syslog
- xinetd

NC - Network Client

- acpid
- cups
- cups-config-daemon
- cups-lpd
- haldaemon
- messagebus
- netfs
- network
- portmap
- readahead
- readahead-early
- sshd
- syslog
- xinetd

NS - Network Server

- acpid
- cups
- cups-config-daemon
- cups-lpd
- haldaemon
- messagebus
- network

nfs
postgresql
portmap
readahead
readahead-early
sshd
syslog
xinetd

Nakon što smo sve uradili pritisnemo na Save i ugasimo prozor.
Sljedeći put kad se mašina bude pokrenula samo će se ovi servisi startati.

Kad smo sredili servise ostaje nam dodavanje printera za svako računalo koje će se nalaziti u našem sustavu pa možemo objasniti dodavanje printera.:

Start botun -> System Settings -> Printing

Otvori nam se prozor sa listom printera naravno nemamo niti jednog jer nismo ih ni dodali.
Kliknemo na Novo za dodavanje novog printera.

Otvori se dijalog za dodavanje novog printera kliknemo na Forward

U ime stavimo POS i kliknemo Forward Tip reda kliknemo na Korisnički odabran uređaj i upišemo
/dev/ttyS0 (ovo kaže da je printer na prvom serijskom portu*)
i opet Forward

kasnije iz liste Model pisača odaberemo Raw ispisni red i nakon toga Forward.
s time smo završili dodavanje printera, pritisnemo na Završi. Na upit hoćemo li isprintati probnu stranicu pritisnemo No i nakon toga pritisnemo tipku Primjeni koja restarta service printanja i time postavi printer kojeg smo upravo dodali.

* Opis serijskih,paralelnih i usb portova na linux-u

/dev/ttyS0 = COM1 (prvi serijski port)
/dev/ttyS1 = COM2 (drugi serijski port)
/dev/lp0 = LPT (paralelni port)
/dev/usb/ttyUSB0 = Prvi USB serijski port.
itd ...

Također nije loše dodati i tzv NULL printer pogotovo za one korisnike koji nemaju A4 printera, te također za korisnike koji imaju Cafeman i žele da im se narudžbe za kahunju printaju a za šank ne.
U tom slučaju postupak dodavanja NULL printera je slican kao i za POS s tim da prilikom unosa Korisnički odabranog uređaja upišemo /dev/null ostalo je sve isto.

I još postavke Sata. U donjem desnom uglu imamo sat vjerovatno je dobro podešen ali za svaki slučaj.
Kliknemo desnom tipkom miša na njega i odaberemo Adjust Date & time zatim će nas pitati root lozinku.
Kad smo to utipkali otvorit će nam se prozor u kojem postavimo trenutno vrijeme i datum.
Nakon postavki pritisnemo OK i zatvorimo prozor. Time smo spremili nove postavke ako ih je bilo.

Instaliranje programa i podešavanje potrebnih servisa

Kako smo već ranije u ovoj uputi naveli servis postgresql nije uvijek potreban tj. ovisi o kakvoj vrsti instalacije se radi. Dakle sljedeći koraci ovise o vrsti instalacije.

U svakom slučaju za rad sa POSlovnim aplikacijama Tvrtke Holobit potrebno je kreirati direktorij "**holobit**" u kojeg se instalira neka od POSlovnih aplikacija.

Krenimo redom, kako smo mi naučili sve raditi spartanski bez puno "džidža – midža" i "klikalica" što bi rekao naš Drug Željko, za početak treba otvoriti Terminal – Console kako bi ostatak što jednostanije napravili.

Start botun -> System tools -> Terminal

otvorit će vam se konzola. Za početak treba napraviti direktorij "holobit", isti mora biti kreiran u root-u diska i mora biti u vlasništvu usera kojeg ste dodali.

NAPMENA: vrlo vazna NIKAD i NIKAKO POKRETATI PROGRAM KAO ROOT!!!

dakle kad ste pokrenuli Terminal (console) uradite sljedeće:

naredbom: su pa Enter

logiramo se kao root ... kad pritisnete Enter tražit će vas rootov password a to je holobit.

Kad ste to uradili naredba sljedeća za kreiranje /holobit direktorija je mkdir /holobit i naravno iza svake naredbe ide Enter da je potvrdite

Nakon što smo kreirali direktorij moramo promijeniti vlasništvo nad direktorijem pa upisemo naredbu

chown kasa:kasa /holobit

E sad imamo direktorij /holobit i postavljeno vlasništvo na usera kasa .. obično je to defaultni user kojeg dodajemo.

Nastavak radova ovisi o kako smo ranije napisali i naglasili o modu korištenja računala: Ako je računalo SA – StandAlone ili NS - Network Server moramo pokrenuti servis postgresql.

Predpostavljamo da servis postgresq još uvijek nije pokrenut odnosno da baza nije inicijalizirana (startana) te stoga pokrenemo servis postgresql koji će inicijalizirati bazu:

/etc/rc.d/init.d/postgresql start ili service postgresql start

S tom naredbom smo pokrenuli - inicijalizirali bazu.

Napomena: cijelo ovo vrijeme smo logirani kao root u Terminalu (konzoli), jer nam kao običnom user-e ove stvari nisu dopuštene.

Kad smo inicijalizirali - podigli bazu ako se radi o SA – StandAlone računalu sve što se tiče baze i njenog korištenja već je definirano i rješeno, no ako se radi o NS - Network Server - u predstoji nam modifikacija određenih fajlova koji se tiču samog rada baze.

Modifikaciju ovih fajlova možemo raditi na dva načina

da se sada u konzoli "suvamo na korisnika postgres" ili da nastavimo raditi kao root.

Ako želimo nastaviti raditi kao korisnik (user) postgres upisujemo sljedeću naredbu

su postgres

Spojili smo se kao user postgres, tipkamo sljedeće:

cd

Kad smo sve ovo uradili trebali bi se nalaziti u direktoriju od Postgresql-a.
zatim tipkamo sljedeće

cd data

Ako želimo raditi kao root možemo upisati cd /var/lib/pgsql/data

U ovom direktoriju potrebno je editirati dva fajla kako bi nas "server" radio sukladno zahtjevima tj željama. Editiranje fajlova možemo raditi nama dragim vi editorom ili bilo kojim drugim text editorom. Ako radite vi editorom kad otvorite

željeni fajl (npr. vi ime.fajla) stisnite slovo I kako bi mogli mjenjati sadržaj fajla. Kad unesete željene promjene stisete tipku ESC zatim Dvotočku (shift+.) i utipkate wq i enter promjene možete vršiti i tekstualnim editorima kwrite ili kedit-om, u tim slučajevima upisete npr kedit ime.fajla i fajl će vam se otvoriti u vama dragom editoru, ostatak znate kliknete na disketu i fajl sa promjenama bit će spremljen.

Prvi fajl koga trebamo editirati je pg_hba.conf, taj fajl određuje tko i pod kojim uvjetima se može spojiti na bazu. U izvornom obliku taj fajl, odnosno dio kojeg trebamo editirati izgleda ovako (nalazi se na samom dnu fajla):

```
# If you want to allow non-local connections, you need to add more
# "host" records. Also, remember TCP/IP connections are only enabled
# if you enable "tcpip_socket" in postgresql.conf.

# TYPE DATABASE USER IP-ADDRESS IP-MASK METHOD

local all all trust
# IPv4-style local connections:
host all all 127.0.0.1 255.255.255.255 trust
# IPv6-style local connections:
# ne trebaju nam jos uvijek ipv6 konekcije
# host all all ::1 ffff:ffff:ffff:ffff:ffff:ffff:ffff:ffff trust
```

Dakle ako se radi o SA – StandAlone računalu ovdje ništa ne treba dirati, no ako se radi o NS - Network Server - u onda u ovaj fajl dodavamo linije na način sukladno željema, u svakom slučaju te želje upisujemo između linija
host all all 127.0.0.1 255.255.255.255 trust
IPv6-style local connections:

ako želimo da se svi iz lokalne mreže mogu spojiti na bazu bez dodatnih provjera onda dodajemo liniju slijedećeg sadržaja:

```
host all all 192.168.68.0 255.255.255.0 trust
```

ako npr. imamo potrebu spajati se izvana (DSL, ISDN i sl) onda možemo doдати liniju

```
host all all 0.0.0.0 0.0.0.0 password
```

U tom slučaju treba znati password za određenog sistemskog korisnika.

Nadalje kako bi naša baza na serveru radila što optimalnije obzirom na broj spojenih klijenata potrebno je kod NS - Network Server - a urediti i fajl postgresql.conf

djelovi koje treba urediti u ovom fajlu treba pronaći u izvornom obliku izgledaju ovako:

```
#-----
# CONNECTIONS AND AUTHENTICATION
#-----

# - Connection Settings -

tcpip_socket = true
max_connections = 16
# note: increasing max_connections costs about 500 bytes of shared
# memory per connection slot, in addition to costs from shared_buffers
# and max_locks_per_transaction.
```

te drugi dio

```
#-----
# RESOURCE USAGE (except WAL)
#-----

# - Memory -

shared_buffers = 64 # min 16, at least max_connections*2, 8KB each
#sort_mem = 1024 # min 64, size in KB
#vacuum_mem = 8192 # min 1024, size in KB

# - Free Space Map -
```

U prvom dijelu tj. `max_connections = xx` vrijednost postavljamo na broj izravnih konekcija na bazu tj. koliko želimo dopustiti mogućih otvaranja programa u našoj mreži. (dosadašnje iskustvo govori da je optimalni broj kojeg ovdje unosimo jednak ukupnom broju računala kaoji se spajaju na bazu pomnožen sa 8)

sljedeća vrijednost koju editiramo je `shared_buffers = xx` isto kao i ranije napisano ovdje upisujemo umnožak broja 64 sa brojem računala koji se spajaju na bazu.

Kad smo to editirali ove fajlove u uradili sačuvajmo file i ugasimo ga.
Vratili smo se natrag u konzolu i sada tipkamo:

ako smo logirani kao user postgres
`createuser kasa`

ako smo logirani kao root
`createuser -U postgres kasa`

Ovime dodajemo usera kasu : po izvršenju naredbe dobit ćete sljedeća pitanja:

Shall the new user be allowed to create databases? (y/n)
Shall the new user be allowed to create more new users? (y/n)

Na oba pitanja odgovorite sa y
ako je sve prošlo uredu ispisat ce vam:

```
CREATE USER
```

Nakon sto smo kreirali usera, odlogiramo se sa naredbom `exit` (ili skraceno `Ctrl+d`).
Opet smo logirani kao user kasa, i sad smo spremni za dodati bazu!
Dodajemo standardno dvije baze (kafic i test)

```
createdb kafic  
createdb test
```

Nakon sto smo dodali baze kreiramo unutar /holobit direktorija još jedan direktorij čiji naziv ovisi o POSlovnoj aplikaciji koju želimo instalirati na računalo (ako se radi o SA ili NS instalaciji – računalu). Ovdje ćemo objasniti postupak pri instalaciji Cafeman 3 aplikacije.

```
mkdir /holobit/kafic
```

Zatim zamountamo CDROM sa naredbom

```
mount /mnt/cdrom
```

```
cd /mnt/cdrom
```

Udjemo u direktorij od cafemana

```
cd cafeman3
```

i skopiramo sve potrebne fajlove u /holobit/kafic direktorij

```
cp -R * /holobit/kafic
```

Kad nam je sve skopiralo unutar direktorija /holobit pravimo dvije skripte `cafeman.sh` i `kasa.sh`

```
cd /holobit/
```

```
kwrite ( ili vi) cafeman.sh
```

Unesemo sljedece linije

```
#!/bin/bash  
cd /holobit/kafic  
./cafeman $@
```

i sačuvamo ga.
Sljedeće radimo

kwite (ili vi) kasa.sh

Unesemo sljedece linije

```
#!/bin/bash  
cd /holobit/kafic  
./kasa $@
```

i sačuvamo ga.

Kad smo to uradili moramo uraditi

```
chmod +x cafeman.sh kasa.sh
```

Ovimo smo ih označili kao executable.

Prvo pokretanje Cafemana

```
cd /holobit/kafic  
./cafeman -c
```

Onda odredimo bazu kafic, cekamo dok se kreiraju sve potrebne tablice i kad je to gotovo trebao bi nas pitati za unos lozinke koja je defaultno 0000 (4 nule).

Izadjemo iz cafemana

ponovimo postupak

```
./cafeman -c
```

Sada napišemo drugu bazu, a to je test. I nakon toga postupak je isti.

Sada je cafeman spreman za rad.

Kreiramo na desktopu dvije ikonice :

Desni klik u prazno i odaberemo Create new -> Link to application

Odaberemo neku ikonicu iz ponuđenih, permissione sve stavimo i na read, write, execute ... a na command dio upišemo PATH do naše skripte

```
/holobit/cafeman.sh
```

Tu ikonicu nazovemo Cafeman.

Isto tako radimo i za ikonicu Kasa samo što je command drugačiji:

```
/holobit/kasa.sh
```

Kad smo napravili ove dvije ikonice sve još šta trebamo je iskopirati ikonicu Kasa u Autostart od KDEa, jer bi se kasa trebala pokretati i pri startanju KDEa.

Otvorimo ikonicu HOME, kliknimo na menu View i opet na Show hidden files, sad će nam u browseru dati hidden direktorije a među njima je i .kde direktorij uđemo u njega pa zatim u Autostart i tu iskopiramo ikonicu Kasa sa Desktopa.

Kad smo i ovo uradili zatvorimo browser.

I Cafeman je spreman za rad.